

Korporativní autority pro nakladatele a jejich využití v bibliografických záznamech

metodické doporučení

verze	popis
listopad 2025	základ textu (úvod, šablona autoritního záznamu, typy autorit a příklady užití v bibliografických záznamech)
únor 2026	úprava příkladů podle aktuálního stavu, použití kvalifikátorů

V roli nakladatele se mohou objevovat společnosti či jednotlivci. Toto doporučení se týká pouze českých společností (korporací).

Nakladatelské údaje se zapisují v bibliografickém záznamu ve formátu MARC21 do pole 264 (dříve do pole 260), a to v podobě, která je uvedena primárně na stejném prameni jako hlavní název (viz příručka Katalogizace monografií - <https://prirucky.ipk.nkp.cz/katalogizace/monografie/264>). Mohou se zde objevovat různé podoby jména nakladatele, včetně zkratk a variant vzniklých skloňováním. Pole 264 (potažmo 260) není koncipováno jako selekční.

V souvislosti s plánovaným přechodem na RDA Official a propojená data bylo doporučeno obohacení záznamů o selekční údaje pro nakladatele. Pro selekční podobu jsou určena pole řady 7XX (v případě korporací pole 710). Autoritní podoba jména nakladatele se přebírá ze souboru autorit. V případě, že není autorita pro nakladatelství založena, je žádoucí zpracovat návrh autority standardní cestou v rámci kooperativního doplňování autoritních záznamů. Do pole 710 přebíráme celou podobu záhlaví, včetně podpole 7 s identifikačním číslem autority.

Do pole **710** doplníme **kód pro roli** do **podpole 4**. Z kódovníku MARC21 přiřadíme kód [**pbl**] - *publisher* = *nakladatel*, tj. osoba nebo organizace odpovědná za publikování a vydání díla.

Pro případného *vydavatele*, tedy korporaci s intelektuální odpovědností za obsah díla, použijeme kód [**isb**] - *issuing body*, tj. osoba, rodina nebo organizace vydávající dílo (jako oficiální orgán dané organizace).

Autoritní záznam pro nakladatele

Podoba pro nakladatelskou korporaci vychází z *Metodiky tvorby korporativních autorit* (dostupná na portále Národní autority ČR

https://authority.nkp.cz/jmenne-autority/metodicke-materialy/metodika-korporace-cvicne_2/)

Pole	Podpole	Název	Popis
110	\$a \$b	Záhloví - jméno korporace Podřízená složka korporace	Jméno nakladatelství. Určení záhlaví vychází z pravidel a doporučení pro tvorbu korporativních autorit.
410	\$a \$b	Odkaz viz - jméno korporace Podřízená složka korporace	Variantní jména nakladatelství, která se objevují v použitých pramenech.
510	\$a	Odkaz viz též - jméno korporace	Nejčastěji vazba na předchozí a následující název (podpole \$w s označením "a" pro předchozí název nebo "b" pro následující název), případně pro jiné související korporace
368	\$a \$s \$t	Typ korporace Počáteční datum rozmezí Konečné datum rozmezí	Vybírán z věcného autoritního rejstříku, v tomto případě termín: nakladatelství a vydavatelství (možno doplnit do dalšího výskytu podpole \$a další typ korporace - např. spolky, akciové společnosti, firmy atd.) Do podpolí \$s a \$t lze uvést roky spojené s činností korporace.
370	\$c \$e \$f	Související země Sídlo korporace Jiné související místo	Vybírány z geografického autoritního rejstříku
372	\$a	Oblast působnosti	Vybírán z věcného autoritního rejstříku, v tomto případě termín: vydavatelská činnost (do dalšího výskytu podpole \$a možno doplnit publikační obor, pokud je známý, např. zemědělství, právo, literatura faktu atd.)
377	\$a	Jazyk	Používá se ve smyslu komunikačního jazyku dané korporace
665	\$a	Komplexní poznámka	Pro vysvětlení vztahu mezi záhlavím a odkazem viz též
670	\$a \$b \$u	Zdroj citace Nalezené údaje URL zdroje	Doporučené podoby zápisu tištěných a elektronických zdrojů uvedeny v Metodice tvorby korporativních autorit
678	\$a	Faktografická poznámka	
680	\$i \$a	Všeobecná poznámka Návěští Text poznámky	U korporací se používá pro upozornění na možnou zaměnitelnost

Používání kvalifikátoru v záhlaví

V záhlaví lze použít **obecný kvalifikátor** označující *typ korporace*, pokud není tento patrný ze samotné podoby jména nebo by mohlo být jméno teoreticky zaměnitelné např. s personálním jménem, věcným termínem apod.

Příklad záhlaví s kvalifikátorem:

110 2 \$a Fr. Borový (nakladatelství) \$7 ko2016902236

Příklad záhlaví bez kvalifikátoru:

110 2 \$a Dopravní vydavatelství Malkus \$7 xx0154176

Mezi doporučené kvalifikátory pro české korporace typu nakladatelství či vydavatelství patří:

nakladatelství

Použije se u českých korporací typu nakladatelství, vydavatelství, které se věnují výhradně nakladatelské a vydavatelské činnosti a které se samy ztotožňují s označením nakladatelství, případně nakladatelství a vydavatelství (kvalifikátor „nakladatelství a vydavatelství“ se nepoužívá).

Příklady:

110 2 \$a Atika (nakladatelství) \$7 kn20061018008

110 2 \$a Zakázané vzdělání (nakladatelství) \$7 xx0250466

vydavatelství

Použije se u českých korporací typu nakladatelství, vydavatelství, které se věnují výhradně nakladatelské a vydavatelské činnosti a které se samy ztotožňují s označením vydavatelství. Převážně jde o *hudební a kartografická vydavatelství a vydavatelství periodik*, ale mohou to být i knižní nakladatelství a vydavatelství.

Příklady:

110 2 \$a Ambit Media (vydavatelství) \$7 xx0155470

110 2 \$a 6P (vydavatelství) \$7 ko2004238979

firma

Tento širší termín se použije u českých korporací typu nakladatelství, vydavatelství, které se kromě nakladatelské a vydavatelské činnosti věnují i dalším činnostem jako je např. tiskařství, knižní obchod, reklama a propagace aj.

Příklady:

110 2 \$a 2 Landa (firma) \$7 ko2004253133

110 2 \$a Arbor Sokolov (firma) \$7 kn20050920022

V některých případech je možné pro lepší identifikaci použít i **kombinovaný kvalifikátor**, tj. obecný kvalifikátor s kvalifikátorem místa a/nebo s rokem či roky vztahujícími se ke korporaci.

Příklady:

110 2 \$a Kruh (nakladatelství : Praha, Česko) \$7 ko20251267534

110 2 \$a Kruh (nakladatelství : Hradec Králové, Česko) \$7 ko2004264244

110 2 \$a Lev Bílek (firma : 1929-1946) \$7 ko20251273256

110 2 \$a Lev Bílek (firma : 1992-2015) \$7 ko20251273255

Další identifikační údaje

Vhodné je uvádět **data činnosti**, pokud jsou známá. Mohou být uvedena, jak ve faktografické poznámce (pole 678) v podobě volně tvořené věty, tak v kódované podobě v poli 368 *Typ korporace*. Pro počáteční rok slouží podpole s, pro konečný rok podpole t. Ve struktuře MARC21 je k dispozici i pole 046 pro časové údaje v kódované podobě. Využití pole v českém prostředí pro uvádění dat činností korporací zatím nebylo uvedeno do praxe.

Typy korporací pro nakladatele s příklady

Akademická / vysokoškolská nakladatelství

V případě nakladatelství spojených s vysokou školou vychází podoba záhlaví z používaného jména daného nakladatelství. Pokud má nakladatelství samostatné jméno, pod kterým je známé, uvádí se pod tímto jménem. Ve variantách jména může být uvedena podoba jména v podřízenosti k dané vysoké škole. Pokud nemá nakladatelství vlastní jméno, ale je prezentováno jako podřízená složka vysoké školy, bude tato podoba použita pro záhlaví.

1102 \$a Nakladatelství Karolinum \$7 ko2003164638
4102 \$a Univerzita Karlova. \$b Nakladatelství Karolinum \$0 o

příklady použití autoritního podoby v bibliografickém záznamu

264 1 \$a Brno : \$b Centrum pro studium demokracie a kultury ; \$b Masarykova univerzita, \$c 2025
7102 \$a Nakladatelství Centrum pro studium demokracie a kultury \$7 ko20241239686 \$4 pbl
7102 \$a Masarykova univerzita \$7 kn20010709056 \$4 pbl

264 1 \$a Praha : \$b Oeconomica, nakladatelství VŠE, \$c 2021
7102 \$a Nakladatelství Oeconomica \$7 ko20251277660 \$4 pbl
7102 \$a Vysoká škola ekonomická v Praze. \$b Fakulta mezinárodních vztahů \$7 kn20010709400
\$4 isb

Pozn.: Fakulta v samostatném výskytu pole 710 s kódem role **isb** pro korporaci s intelektuální odpovědností za publikaci může být uvedena, pokud je tato role z dané publikace zřejmá. V bibliografickém záznamu může být doplněno poznámkou 500 či 550:

500 \$a Nad názvem: Fakulta mezinárodních vztahů VŠE
550 \$a Vydavatel: Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta mezinárodních vztahů

Obnovená nakladatelství

V případě nakladatelství, která obnovila svoji činnost, může být použito jedno autoritní záhlaví pro celou dobu trvání činnosti korporace, pokud nedošlo k významným změnám názvu:

1102 \$a Odeon (nakladatelství) \$7 ko2004245920

V případě, kdy došlo k obnovení jména po delší době či u zpětného návratu ke jménu, budou vytvořena dvě záhlaví s použitím kvalifikátoru pro označení doby činnosti:

1102 \$a Lev Bílek (firma : 1929-1946) \$7 ko20251273256
368 \$a nakladatelství a vydavatelství \$s 1929 \$t 1946

1102 \$a Lev Bílek (firma : 1992-2015) \$7 ko20251273255
368 \$a nakladatelství a vydavatelství \$s 1992 \$t 2015

příklady použití v bibliografických záznamech

264 1 \$a Praha : \$b Odeon, \$c 2025
7102 \$a Odeon (nakladatelství) \$7 ko2004245920 \$4 pbl

260 \$a Místek : \$b Lev Bílek, \$c 1931 \$e (v Novém Jičíně : \$f Kryl a Scotti)
7102 \$a Lev Bílek (firma : 1929-1946) \$7 ko20251273256 \$4 pbl

260 \$a Frýdek-Místek : \$b Lev Bílek, \$c 1999
7102 \$a Lev Bílek (firma : 1992-2015) \$7 ko20251273255 \$4 pbl

Značky v roli nakladatele

V případě, kdy je značka používána v rámci širší mediální skupiny v roli nakladatele a je takto uvedena na příslušném prameni popisu, považujeme ji za nakladatele, pro kterého bude použita samostatná autorita (např. Cosmopolis v rámci Grady). Autoritním záhlavím je jméno značky, v odkazu viz bude uvedena podřízenost vůči mediální skupině:

1102 \$a Cosmopolis (nakladatelství) \$7 ko20251277653
4102 \$a Grada (nakladatelství). \$b Cosmopolis (nakladatelství)

V případě, kdy se nakladatelství stane součástí jiného subjektu, ale nadále používá své jméno, zůstane autoritní záhlaví v podobě jména nakladatele a do odkazu viz bude uvedena varianta v podřízenosti vůči nadřazené složce:

1102 \$a Edika (nakladatelství) \$7 ko20251279065
4102 \$a Albatros Media (fima). \$b Edika (nakladatelství)

příklady použití v bibliografickém záznamu

264 1 \$a Praha : \$b Cosmopolis, \$c 2025
7102 \$a Cosmopolis (nakladatelství) \$7 ko20251277653 \$4 pbl

264 1 \$a V Brně : \$b Edika, \$c 2025
7102 \$a Edika (nakladatelství) \$7 ko20251279065 \$4 pbl

Nakladatelem obec

V případě, kdy je jako nakladatel uvedena obec, použijeme v poli 710 autoritní záhlaví příslušného místního úřadu (obecní úřad, okresní úřad, krajský úřad atd.). Pokud není příslušná autorita založena, je vhodné navrhnout její založení.

1101 \$a Bezručice (Česko). \$b Obecní úřad \$7 kn20060328008

příklad použití v bibliografickém záznamu

2641 \$a V Bezručicích : \$b nákladem obce Bezručice, \$c 2015
7101 \$a Bezručice (Česko). \$b Obecní úřad \$7 kn20060328008 \$4 pbl